

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening leerlingenvervoer gemeente Utrecht

Beleidsveld	Onderwijs
Organisatieonderdeel	Maatschappelijke Ontwikkeling
Opsteller	Debbie Noordijk
Kenmerk	12502218
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening leerlingenvervoer gemeente Utrecht vast te stellen met daarin de belangrijkste aanpassingen:
 - a. Er wordt meer nadruk gelegd op zelfstandig vervoer.
 - b. De OV-reistijd norm voor aangepast vervoer wordt verhoogd van 45 minuten naar 60 minuten.
 - c. De verordening is in lijn gebracht met de nieuwe VNG modelverordening.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Met dit voorstel wordt uw raad gevraagd om de nieuwe Verordening leerlingenvervoer gemeente Utrecht vast te stellen. Inhoudelijk kijkt de nieuwe verordening op een aantal punten af van de huidige verordening. Een Utrechtse leerling die met het openbaar vervoer naar de dichtstbijzijnde school reist en een reistijd heeft van 45 minuten of langer, komt nu automatisch in aanmerking voor aangepast vervoer. Deze norm wordt in de voorliggende nieuwe verordening verhoogd naar 60 minuten. Daarnaast komt de nadruk meer op zelfstandig vervoer te liggen en is de verordening in lijn gebracht met de nieuwe VNG modelverordening.

Context

Aanleiding

De Verordening Leerlingenvervoer gemeente Utrecht regelt dat ouders in bepaalde situaties een vergoeding kunnen krijgen voor het vervoer van hun kind naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school. Het uitgangspunt daarbij is dat de verantwoordelijkheid voor het schoolbezoek van de leerling bij de ouders blijft. Door de groei van de stad zijn er meer leerplichtige leerlingen. Het aantal leerlingen met behoefte aan en recht op aangepast vervoer stijgt mee. Ze gaan naar meer unieke bestemmingen. Dat betekent dat er meer leerlingen per dag over meer routes rijden. Dat leidt tot een toename van de druk op het aangepast vervoer (vervoer per taxibus) en een toename in kosten.

Om de druk op het aangepast vervoer te verminderen en de werkelijke uitgaven van het Utrechtse leerlingenvervoer op de begrote bedragen passend te maken zijn maatregelen nodig. Het aanpassen van de regelgeving, waaronder deze Verordening Leerlingenvervoer gemeente Utrecht, is een van deze maatregelen. Uw raad is hierover eerder geïnformeerd via de [Raadsbrief Korte termijn plan van aanpak Leerlingenvervoer Utrecht](#), de [Raadsbrief Lange termijn aanpak Leerlingenvervoer Utrecht](#) en de [Raadsbrief Taakstelling 2024 hervormingen sociaal domein](#).

Daarnaast heeft de VNG een nieuwe modelverordening leerlingenvervoer opgesteld. De Utrechtse verordening is in lijn gebracht met deze versie door tekstuele wijzigingen aan te brengen en normbedragen aan te passen.

Juridische context

Elke gemeente heeft de wettelijke plicht om bij verordening een regeling vast te stellen met betrekking tot het leerlingenvervoer ingevolge de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op de Expertisecentra (WEC) en de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO). Op grond van artikel 108, tweede lid van de Gemeentewet is de raad bevoegd om deze verordening vast te stellen.

Beslistermijn

De beoogde ingangsdatum van de nieuwe regelgeving is 1 januari 2025. Voor die tijd is er nog ruimte nodig voor communicatie richting ouders, scholen en maatschappelijke partners. Daarnaast is er ruimte nodig om de uitvoering aan te passen op nieuwe regelgeving. De beoogde beslistermijn is daarom uiterlijk november 2024.

Beoogd effect

We beogen met de wijzigingen in de verordening enerzijds de druk op het aangepast vervoer (vervoer per taxibus) te verlagen en anderzijds het Utrechtse leerlingenvervoer op de lange termijn betaalbaar te houden. Dit doen we door twee wijzigingen in de verordening door te voeren: Zelfstandig reizen voorliggend maken en de ov-reistijd verhogen van 45 minuten naar 60 minuten. Verder heeft de VNG een nieuwe modelverordening gepubliceerd. De Utrechtse verordening is in lijn gebracht met de nieuwe modelverordening.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De huidige verordening [leerlingenvervoer](#) is vastgesteld door de raad in 2023.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Verordening leerlingenvervoer gemeente Utrecht vast te stellen met daarin de belangrijkste aanpassingen: - Er wordt meer nadruk gelegd op zelfstandig vervoer. - De OV-reistijd norm voor aangepast vervoer wordt verhoogd van 45 minuten naar 60 minuten. - De verordening is in lijn gebracht met de nieuwe VNG modelverordening.
Argumenten	
1.1	<u>De wijzigingen in de verordening zorgen voor drukverlichting in het aangepast vervoer en bevordering van het zelfstandig reizen.</u> <i>Zelfstandig reizen voorliggend maken in gehele regelgeving:</i> In de huidige regelgeving is zelfstandigheid in de basis al voorliggend. We hebben dit in Utrecht echter op een dusdanige manier geformuleerd waardoor hier in de uitvoering nog niet altijd even scherp op gestuurd kan worden. In de voorliggende nieuwe verordening zijn de formuleringen aangepast. <i>Verhogen van de ov-reistijd:</i> Een Utrechtse leerling die met het openbaar vervoer naar de dichtstbijzijnde school reist en een reistijd heeft van 45 minuten of langer, komt nu automatisch in aanmerking voor aangepast vervoer. Deze norm wordt in de voorliggende nieuwe verordening verhoogd naar 60 minuten. De modelverordening van de VNG, die als richtlijn voor Nederlandse gemeenten wordt gehanteerd, stelt als norm voor de ov-reistijd 90 minuten (Den Haag en Rotterdam hanteren deze norm). Meer leerlingen met recht op leerlingenvervoer zullen door deze wijzigingen middels andere vergoedingsmogelijkheden dan de taxibus (het openbaar vervoer, de fiets of andere vergoedingen) naar school reizen. Door tegelijkertijd te sturen op zelfstandig vervoer zullen meer leerlingen gedurende hun schoolcarrière leren om zelfstandig te reizen.
1.2	<u>De wijzigingen in de verordening brengen de beschikbare middelen voor het Utrechtse leerlingenvervoer weer in balans</u> Wanneer een leerling reist per taxibus is dat duurder dan wanneer er gebruik gemaakt wordt van andere vervoersmogelijkheden die het Utrechtse leerlingenvervoer te bieden heeft. De verwachting is dat er door de voorgestelde wijzigingen in de verordeningen minder leerlingen met de taxibus zullen reizen, waardoor de totale jaarlijkse kosten voor het leerlingenvervoer lager worden. We hebben onderzocht en doorgerekend welke financiële consequenties bepaalde keuzes binnen deze verordening en de bijhorende beleidsregel kunnen hebben. Hierbij hebben we ten alle tijden rekening gehouden met het belang van de Utrechtse leerling, de uitvoerbaarheid binnen de Utrechtse context en financiële effecten. De keuzes voor de voorgestelde wijzigingen in de regelgeving zijn gemaakt op basis van deze berekeningen en maatschappelijk effectanalyses.
1.3	<u>De uitgangspunten van de verordening leerlingenvervoer worden gedragen door belanghebbenden</u> In een brede bijeenkomsten in april is met vertegenwoordigers van de meest betrokken scholen en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs afgestemd over de manier waarop leerlingenvervoer nu geregeld is en welke verbeterpunten er zijn. Er was bij belanghebbenden begrip voor de voorliggende keuzes en draagvlak om de wijzigingen op deze wijze te verwerken in de regelgeving. Ook is er aan

	betrokken scholen, samenwerkingsverbanden en ouders gevraagd schriftelijk input te leveren op de wijzigingen op de regelgeving. Deze input is meegenomen in het proces rondom de totstandkoming van dit voorstel.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>Sommige leerlingen die nu middels aangepast vervoer naar school gaan zullen door de wijzigingen nu recht hebben op een andere vervoersvoorziening</u> Een Utrechtse leerling die met het openbaar vervoer naar de dichtstbijzijnde school reist en een reistijd heeft van 45 minuten of langer, komt nu automatisch in aanmerking voor aangepast vervoer. Dit is vergeleken met andere Nederlandse gemeente erg ruim beleid. Ter vergelijking stelt de modelverordening van de VNG, die als richtlijn voor Nederlandse gemeenten wordt gehanteerd, als norm voor de ov-reistijd 90 minuten (andere G4-gemeenten Den Haag en Rotterdam hanteren deze norm ook). We hebben onderzocht en doorgerekend welke mogelijke consequenties en effecten deze wijziging in Utrecht kan hebben. Hierbij hebben we ten alle tijden rekening gehouden met het belang van de Utrechtse leerling, de uitvoerbaarheid binnen de Utrechtse context en financiële effecten. Op basis hiervan wordt de norm in de voorliggende nieuwe verordening verhoogd naar 60 minuten. Ouders en leerlingen van wie de situatie wijzigt als gevolg van de nieuwe verordening (beoogde ingangsdatum 1 januari 2025), houden recht op de voorziening volgens de Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Utrecht 2023 gedurende de looptijd van de beschikking. Wanneer er een nieuwe aanvraag ingediend wordt of wanneer er zaken wijzigen in de situatie van de ouder zal de aanvraag middels de nieuwe verordening worden beoordeeld. We schatten in dat deze wijziging effect gaat hebben op een groep van ongeveer 30 leerlingen. Deze leerlingen houden recht op leerlingenvervoer. Deze groep reist niet meer met een taxi, maar met een andere vervoersvoorziening naar school. We begrijpen dat de wijziging voor ouders en leerlingen onduidelijkheid en onrust kan veroorzaken. We bekijken samen met ouders wat de beste oplossing en de beste alternatieve reisvoorziening is, passend bij de individuele situatie van de leerling. De groep leerlingen die niet of nooit met het ov, fiets of andere vervoersvoorziening kan reizen vanwege lichamelijke of geestelijke beperking, langdurige ziekte etc. worden hierbij uiteraard niet meegenomen en blijven recht houden op aangepast vervoer. Met deze aanpassing in de verordening beogen we meer ruimte in het aangepast vervoer te creëren, waardoor deze groep leerlingen, die echt afhankelijk is van het aangepast vervoer, altijd plaats heeft in de taxibus.

Financiën

Het aanpassen van de Verordening Leerlingenvervoer Gemeente Utrecht is nodig om de uitgaven aan het Utrechtse leerlingvervoer, die steeds stijgen en dreigen het beschikbare budget te overstijgen, met de beschikbare middelen in lijn te brengen. Deze opdracht is onderdeel van de maatregelen binnen het bredere kader van de Hervormingen Sociaal Domein. Op 26 maart bent u hierover geïnformeerd middels de [Raadsbrief Taakstelling 2024 hervormingen sociaal domein](#). Voor leerlingenvervoer is aangegeven dat het hierbij gaat om een totaalbedrag van ca. €545.000, wat een besparing is van 10,6% op de begrote post. Voor leerlingenvervoer is aangegeven dat het niet gaat om een taakstelling waarbij we de begroting aanscherpen, maar maatregelen nemen om kosten aan te passen aan de begroting. Het genoemde bedrag kan fluctueren, omdat is ingeschat met de beschikbare gegevens van dat moment.

De verwachting is dat dit voorstel de werkelijke uitgaven van het Utrechtse leerlingenvervoer op de begrote bedragen meer passend zal maken. De uitgaven aan het Utrechtse leerlingenvervoer zullen naar verwachting door het aanpassen van de verordening dalen met ca. €185.000.

In het najaar van 2024 zal een nieuwe, bij deze verordening passende, Beleidsregel leerlingenvervoer aan het College van B&W ter besluitvorming worden voorgelegd. De verwachting is dat de uitgaven aan het leerlingenvervoer door het aanpassen van de beleidsregel zullen dalen met ca. €360.000.

Vervolg

Het vervolgproces ziet er na besluitvorming als volgt uit:

- Na vaststelling van de verordening, is deze per 1 januari 2025 van kracht. Nieuwe aanvragen voor leerlingenvervoer zullen vanaf die datum volgens de nieuwe regelgeving worden beoordeeld. Ouders en leerlingen van wie het recht wijzigt als gevolg van de nieuwe verordening, houden recht op de voorziening volgens de Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Utrecht 2023 gedurende de looptijd van de beschikking.
- Utrechtse scholen, ouders en leerlingen worden in het najaar van 2024 geïnformeerd over de nieuwe verordening en over de gevolgen die er mogelijk voor hen ontstaan.
- In het najaar van 2024 zal een nieuwe bijpassende Beleidsregel leerlingenvervoer aan het College van B&W ter besluitvorming worden voorgelegd.
- Wanneer de nieuwe verordening en beleidsregel worden vastgesteld treden deze in werking per 1 januari 2025. Hierdoor bestaat de onwenselijke situatie dat er binnen een schooljaar aanvragen voor het leerlingenvervoer op twee verschillende manieren, volgens verschillende regels, beoordeeld kunnen worden (van start schooljaar tot en met 31 december op de oude wijze, vanaf 1 januari 2025 op de nieuwe wijze). Daarom heeft het college een wijziging in de huidige beleidsregel vastgesteld om dit verschil te verkleinen. In plaats van meerjarig en gedurende de gehele schoolcarrière leerlingenvervoer toe te kennen, worden aanvragen voor een jaar beschikt. Er wordt hierbij altijd gekeken naar de individuele situatie, mogelijkheden en behoefte van de leerling.
- De beoogde drukvermindering op het aangepast vervoer en kostenbesparing zullen we nauwkeurig blijven volgen. We zullen uw raad hierover informeren middels de kwartaalbrieven onderwijs.

Participatie

In een brede bijeenkomst in april is met vertegenwoordigers van de meest betrokken scholen en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs afgestemd over de manier waarop leerlingenvervoer nu geregeld is en welke verbeterpunten er zijn. Ook is er aan betrokken scholen, samenwerkingsverbanden en ouders gevraagd schriftelijk input te leveren op de wijzigingen op de regelgeving. Deze input is meegenomen in het proces rondom de totstandkoming van dit voorstel.

Communicatie

De meest betrokken scholen en de samenwerkingsverbanden zijn geïnformeerd over de relevante wijzigingen in de regelgeving en hebben hun input op de verordening gegeven zowel schriftelijk als tijdens een bijeenkomst in april. Daarnaast worden ouders voor de aanvragen vanaf september geïnformeerd over de nieuwe regelgeving. De bekendmaking wordt gedaan via www.officiëlebekendmakingen.nl. De verordening wordt gepubliceerd op www.overheid.nl.

Referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening leerlingenvervoer gemeente Utrecht

Bijlagen informatief

- Verordening leerlingenvervoer gemeente Utrecht (versie met wijzigingen zichtbaar)

